

จัดการคนนอก โดยการเรียกค่าทดแทน

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1523 มีหลักการว่า มาตรา 1523 เมื่อศาลพิพากษาให้หย่ากันเพราะเหตุตามมาตรา 1516 (1) คู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธิได้รับค่าทดแทนจากคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งและจากผู้ซึ่งได้รับการอุปการะเลี้ยงดูหรือยกย่อง หรือผู้ซึ่งเป็นเหตุแห่งการหย่านั้น คู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะเรียกค่าทดแทนจากผู้ซึ่งล่วงเกินคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งไปในทำนองชู้ หรือจากผู้ซึ่งแสดงตนโดยเปิดเผยเพื่อแสดงตนว่ามีความสัมพันธ์กับคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งในทำนองชู้ก็ได้ ถ้าคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้อีกฝ่ายหนึ่งกระทำการตามมาตรา 1516 (1) หรือให้ผู้อื่นกระทำการตามวรรคสอง คู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนั้นจะเรียกค่าทดแทนไม่ได้

ทั้งนี้ การแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าว เป็นการแก้ไขข้อความจากเดิมที่ใช้คำว่า “สามีหรือภริยา” และ “ชู้สาว” เป็น “คู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง” และ “คู่สมรสฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งในทำนองชู้” ซึ่งการปรับปรุงกฎหมาย ดังกล่าวจะส่งผลให้การเรียกค่าทดแทนของคู่สมรสแต่ละฝ่าย เกิดความเท่าเทียมกัน และสร้างความเป็นธรรมต่อบุคคล โดยมีผลบังคับใช้ในวันที่ 22 มกราคม 2568 เป็นต้นไป

หลักพิจารณาในการกำหนดค่าทดแทน ได้แก่

- ฐานะทางสังคม อาชีพการงาน การศึกษาของทุกฝ่าย ทั้งคู่สมรสและตัวชู้ ซึ่งหากมีฐานะทางสังคมสูง การศึกษาสูง หน้าที่การงานดี ก็ย่อมมีค่าทดแทนสูงตามไปด้วย
- ระยะเวลาที่แต่งงานใช้ชีวิตร่วมกัน ยิ่งนานยิ่งมีค่าทดแทนสูง
- มีการจัดงานแต่งงานหรือไม่
- การมีบุตรร่วมกัน
- ลักษณะความสัมพันธ์ในครอบครัวก่อนเกิดเหตุการณ์มีชู้
- ความเปิดเผยในการเป็นชู้
- ระยะเวลาเป็นชู้
- ผู้เป็นชู้ รู้หรือไม่ว่ากำลังเป็นชู้
- ความสำนึกผิดหลังถูกจับได้ว่าคบชู้
- มีการฟ้องหย่า เพื่อเรียกทรัพย์สินจากอีกฝ่ายร่วมด้วยหรือไม่

โดยศาลจะพิจารณาจากองค์ประกอบเหล่านี้เพื่อกำหนดค่าทดแทน ว่าการคบชู้นั้นก่อให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียง และครอบครัวมากน้อยแค่ไหน และหากดำเนินการฟ้องชู้โดยไม่ประสงค์ฟ้องหย่า จะไม่สามารถเรียกค่าทดแทนจากคู่สมรสที่คบชู้ได้

การฟ้องชู้ ถือเป็นคดีแพ่ง ต้องพิจารณาคดีที่ศาลเยาวชนและครอบครัว โดยกระบวนการพิจารณาจะเน้นการไกล่เกลี่ยประนีประนอมยอมความกันมากกว่าการจะต่อสู้คดีให้ถึงที่สุด

ที่มา : ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1516 มาตรา 1523 มาตรา 1525

จัดทำโดย : กลุ่มงานประชาสัมพันธ์ กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม